

mig derfor, at de Jarer, som den ærede Forslagsstiller og en anden æret Rigsdagsmand har anført til Støtte for deres Ansøelser, nemlig de Jarer, der skulle kunne hidvære fra Mellemmand, de saakaldte Godsflagtere, ere aldeles ikke tilstede. Idet jeg saaledes antager at dette Lovudkast, dersom det bliver til Lov, ikke vil kunne opnaae de Formaal, som den ærede Forslagsstiller har havt ved Affattelsen, saa kan jeg derhos endnu saa meget mindre anbefale, at det skulde gaae videre, som jeg troer, at det i enkelte Henseender forrykker de Begreber, der ligge til Grund for den Fremgangsmaade, man hidtil, og det med god Grund, har fulgt, ved Meddelelser af disse Bevillinger. Lehnbesidderne have nemlig hidtil, naar Spørgsmaalet har været om, hvorvidt der har kunnet tilstede dem en Afvigelse fra de ved Lehnenes Dpretelse fastsatte Bestemmelser, havt først og fremmest herom at henvende sig til Lehnscntrollen, til Regjeringen. Dette grunder sig derpaa, at Lehnbesidderer repræsenterer Lehnet, som Eier, og at det i Bestemmelserne for Lehnene eller Stamhusene har været nødvendigt at fikke Lehnet eller Stamhuset, for at ikke den øieblikkelige Besidder skulde tilstede den egentlige Eiers, nemlig Lehnets eller Stamhusets, Lary. Vel er der nemlig i Almindelighed en Overensstemmelse mellem Besidderens og Eiers Lary, idet Besidderer næsten ved alle de Foranstaltninger, han træffer til sit eget Gavn, og saa tillige rammer Lehnets Bedste, men der er dog enkelte Tilfælde, hvori en Fremgangsmaade af Lehnbesidderer vel kunde være til hans eget Lary, men kunde medføre Skade for Lehnet. For saadanne Tilfældes Skyld ere derfor visse Indstrækninger paa lagte Besidderer. Naar nu Besidderer troer sig istand til at godtgjøre, at han kan ved en Disposition over Lehnets eller Stamhusets Substant, som ligger udenfor den Dispositionsret, der tilkommer ham som Besidder, saavel ramme sit eget som Lehnets Lary, saa har han hidtil — hvad der vistnok maa erkjendes for at være ligesaa hensigtsmæssigt som nødvendigt — havt herom at henvende sig til Lehnscntrollen, til den Control, som af det Offentlige er indsat, for at varetage Lehnets eller Eiers Lary ligeoverfor Besidderer. Ved

det foreliggende Lovforslag forandres hele dette System, idet derefter Besidderer ikke skal henvende sig til Lehnscntrollen eller Regjeringen, men skal henvende sig til Fæstebonden, som altsaa skal være berettiget til at udøve det Tilsyn, som hidtil med god Grund har været udøvet fra Regjeringens Side med Besidderer, for at han ikke skulde overskride den ham tilagte Naadighed til Lehnets Skade. Dette maa jeg ansee for urigtigt, og jeg troer desforuden, at det vil være aldeles unødvendigt med Hensyn til Bøndernes Lary; thi Bønderne ville ligesaa fuldt være istand til at varetage deres eget Lary med Hensyn til Kjøbet af deres Fæstegaarde, naar de først efter Bevillingens Meddelelse kunne underhandle med Besidderer om Prisen for deres Gaarde, som de ville være det ved de forudgaaende Forhandlinger med Lehn- og Stamhusbesidderer, om de paa hans Begne skulle indgaae med Ansøgning om Bevilling til Salget.

Da jeg saaledes, i Genhold til mit Ansøgte, ikke kan indsee, at Forslaget vil være til Gavn for Bonden, og da det vil forrofke de rigtige Begreber, der ligge til Grund for Lehnscntrollen, finder jeg ikke nogen Anledning til at anbefale Forslagets videre Fremme.

Spændet: Min Hensigt med, at Bønderne skulde være enige i Ansøgningen, var ikke den, at de skulde kontrollere Lehnbesidderer for Lehnets Skyld, men blot, for at de kunde paasee deres egen Fordeel. Lehnbesidderer ville fremdeles, som hidtil, være underkastede Lehnscntrollen eller Justitsministeren, som den, der har at tage vare paa denne Sag. — Jeg troer heller ikke at Bønderne ere fuldkommen fikrede ved den Clausul i Bevillingen, at der, naar Godset er bortkøbt, kun maa sælges til Fæsterne, thi Stamhusbesidderer kan jo blive til Stedet er fæstledigt, saa kan han sælge til hvem han vil. I Bekjendtgjørelsen af 1846 staaer det heller ikke, at Fæsterens Lary skal paasees, men der staaer, at det er Bøndestændens, der paasees. Der er ikke alene Spørgsmaal om den nærværende Slægt, men ogsaa om Efterkommerne; det maa jo være enhver Fæsters, som enhver anden Faders, Dnske, at hans Børn, saavidt muligt, komme til at nyde godt af det, han